

HUR MYCKET KUNNA SVENSKA FOLKETS UTFIGTER FÖR KLÄDER NEDSKÄRAS UTAN SÄNKNING AV 1939 ÅRS KLÄDESSTANDARD?

Den ökning av de årliga klädinköpen storlek, i kvantiteter räknat, som inträffat under de senaste tio åren, har givetvis knappast till någon del förorsakats av en ökad förslitning, utan torde till övervägande del ha medfört en snabb och betydande höjning av den svenska klädstandard. Den förhållandevis snabba ökningen av antalet personer i de arbetsföra åldrarna torde även i viss mån ha medfört en ökning av klädinköpen, utan att någon standardhöjning inträffat.

De svenska konsumtionsutgifterna för beklädnad, utom skodon och heminredningstextilier, kunna beräknas vara följande, uttryckta i 1939 års priser:

	mill.kr.
1931	730
1933	710
1935	860
1937	950
1939	(1.045) troligen ca 1.000 milj.
/1940	(900-950)/

Om man utgår från den mycket försiktiga och pessimistiska förut-sättningen, att anskaffningen av kläder under det för konsumenterna eko-nomiskt gynnsamma året 1931 endast täckte förslitningen, så att detta års klädstandard förblev oförändrad, skulle de under åren 1932-39 av konsu-menterna företagna merutgifterna för kläder utöver 1931 års nivå innebära en fortskridande standardförbättring. Dessa merutgifter uppgingo till 1.050 milj.kr., medan utgifterna för kläder under 1931 belöpte sig till ca 730 milj.kr. Om svenska folkets innehav av kläder vid 1931 års kläd-standard antages ha en omloppshastighet av 2 år (d.v.s. helt förnyas i genomsnitt vartannat år), skulle de ökade utgifterna för kläder under 1930-talet betyda, att klädstandard sedan 1931 höjts med ca 50%.

Vid utförande av den ovanstående beräkningen har antagits, att anskaffningen av kläder under åren 1932-34 varit tillräcklig för att upp-rätthålla 1931 års standard, att 1939 års konsumtionsutgifter för kläder uppgingo till 1.000 milj.kr., att allt tillskott av kläder utöver 1931 års standard förslitades endast en tredjedel så hastigt som det redan be-stående innehavet av kläder vid 1931 års nivå (vilket alltså oförändrat antages förnyat vartannat år).

Under ovan angivna förutsättningar skulle alltså klädstandard ha höjts med 50%. Detta har förnämligast tagit sig uttryck i en höjning av inköpen och innehaven av tyngre plagg. Merutgifterna för tyngre plagg

under 1930-talet utöver 1931 års utgifter uppgingo till 600-650 milj.kr., medan inköpen av tyngre plagg under 1931 belöpte sig till inemot 300 milj.kr. För annan beklädnad uppgick motsvarande merutgifter till 400-450 milj.kronor, medan utgifterna under 1931 kunna uppskattas till ca 500 milj.kr. Om ovanstående förutsättningar angående förslitningen accepteras, skulle 1939 års klädstandard kunna upprätthållas med en årlig anskaffning av kläder motsvarande 1935 års konsumtion. Om 1939 års utgifter för kläder antages vara 1.000 milj.kr., skulle det alltså finnas utrymme för en nedskärning av utgifterna för kläder med 150 milj.kr. om året utan någon nedpressning av standarden, men också utan någon fortskridande förbättring av denna. I så måtto inträffar givetvis dock en sänkning av standarden, att kläddinnehavets genomsnittsålder kommer att växa i och med att de standardhöjande inköpen upphöra.

Dessutom synas emellertid vissa möjligheter finnas att nedsänka konsumtionen utan någon egentlig sänkning av standarden genom att konsumtionen av vissa mycket mode- eller specialbetonade klädesplagg skäres ned. Till vilka belopp dessa, ur andra än mode- och reklam synpunkt icke standardhöjande utgifter uppgå till, är givetvis omöjligt att avgöra. Emellertid kan nämnas, att konsumtionen av trikvävaror av silke- och konstsilke (bl.a. damstrumpor) tredubblats under 1930-talet till ca 60 milj.kr. och att även konsumtionen av vissa andra trikvävaror samt hattar ökat mycket väsentligt. Under samma tid har utgifterna för trikvävaror av annat material än silke eller konstsilke fortsatt att stiga, ehuru i måttligt tempo.

I ovanstående beräkningar ha icke medtagits utgifter för s.k. heminredningstextilier eller linnevaror. Dessa uppgingo år 1937 och 1939 till 143 resp. 157 milj.kr. Givetvis kunna även dessa utgifter nedsänkas mycket väsentligt utan att detta betyder annat än, att den fortgående standardhöjningen avbrytes.

Medan konsumtionsutgifterna för textilier stigit med ca 40 % från 1931-1939 - varav tyngre plagg med 60 % och lättare plagg med ca 25 % - ha konsumtionsutgifterna för skodon endast ökat med 25 %. Då den svenska konsumtionen av skodon är mycket låg, icke överstigande 1 1/2 par per individ och år, synes några större belopp icke kunna insparas genom att avbryta den sakta fortgående standardhöjningen för skodon. En nedskärning av inkomsterna, disponibla för inköp av konsumtionskapital, skulle med andra ord troligen i sista hand medföra en minskning av konsumtionsutgifterna för skodon. Dessa uppgingo under 1931 till inemot 200 milj.kr., under 1939 till inemot 250 milj.kr., båda uppgifterna uttryckta i 1939 års priser.

